

ПРЕС КЛИПИНГ

8.децембар 2014.

НАСЛОВИ

Привредна смрт на рате;(str.2)

Преваранти праве нове фирме и пљачкају милионе;(str.3)

ГРУПНИ ПОРТРЕТ ТАЈКУНА

Привредна смрт на рате

Упитао сам једног тајкуна како ће вратити 10 милиона евра кредита. - Није то мој, већ проблем банке, одговорио ми је

Не постоји крупни капитал у Србији који није настао као последица политичких и банкарских привилегија, незаконитих приватизација и политичког дила у јавним набавкама и буџетској потрошњи. Монопол на тржишту се подразумевао.

Фирме су се јефтино куповале, потом је из њих извлачено све што вреди. Тако тунелована предузећа пуштана су у стечај и ликвидацију. Свака приватизована фирма служила је као обезбеђење за нови кредит којим је приватизована следећа. Куповином једне фирме могло се приватизовати на десетине других. Неретко, обезбеђење за кредит била је имовина правног лица које тек намерава да се приватизује. Једном сам упитао једног тајкуна како ће вратити 10 милиона евра прекограничног кредита а он ми одговори: „Није то мој проблем, него банке која ми је кредит одобрила. Мој приватни портфолио је добар, а банчин лош”. Значи - трошкови држави и банкама, а интерес мени.

Представници власти креирали су законе и уредбе, оснивали различите фондове како би неометано, без контроле, дозначили милијарде евра привилегованим тајкунима и партијским миљеницима. Огроман део богатства враћао се „сређивачима” кредита и доносиоцима привилегованих послова. Мали су крваво издвајали средства која су тајкуни немилице арчили. Тако су нестале милијарде евра пореских обвезника. Фонд за развој, Развојна банка Војводине, Фонд за капитална улагања, државне банке, субвенције и подстицаји, тендери и јавне набавке - све у служби финансирања привилегованих политичких и пословних олигарха. Иза великог броја приватизација остајала је економска и друштвена пустош.

За потребе тајкунске економије била је потребна и стручна логистика. Цели систем регулаторних тела радио је за потребе нових фараона. Економски институти, консултантске куће, професори универзитета, адвокати који су креирали незаконита преузимања фирми, банке које су финансирале ове послове, локалне заједнице, градски оци... Плен је дељен по коруптивним заслугама, сразмерно уцењивачком капацитету. Формирана удружења тајкуна режирала су представе о друштвено одговорним послодавцима. Свакодневне колективне слике с највишим државним руководством стварале су утисак да је реч о успешним и одговорним пословним људима. А таквих је било врло мало.

Купи јефтино, опљачкај и продај брзо, био је преовлађујући пословни модел. Нажалост, није потрајао. Многи су се преиграли и нису успели да обезбеде излаз. Што су били већи, то их је криза више и брже угрожавала. И опет је, из круга политичких мецена, пронађено амнестирајуће решење за финансијске дубиозе. Унапред припремљени план реорганизације или привредна смрт на рате. Илузија која ће привредну агонију само продубити, никако

решити. Политичка режија из сенке још једном је покушала да одржи своје пулене у трци не мењајући проверени бизнис план.

Свега ће неколико фирми из „тајкунске ере” преживети удар кризе и закона. Љуштуре пропалих фирми постаће колективне социјалне гробнице отпуштених радника и изгубљене имовине. Сменићемо и осудити корумпирана руководства банака. Оно што извесно нећемо променити јесте трагично време које смо живели и које ћемо живети због материјалне алавости малог броја људи који су иза свог пословања оставили несагледиве друштвене последице. Понизили су нас, животе наших очева и наше деце. А то тек боли, другови тајкуни.

** власник конфекције „Модус”*

Милан Кнежевић

<http://www.dnevnik.rs/ekonomija/prevaranti-prave-nove-firme-i-pljackaju-milione>

Преваранти праве нове фирме и пљачкају милионе

За последњих шест година у Србији су преваранти затварајући презадужене и отварајући нове компаније или преко разних фантомских и сличних фирми оштетили око 20.000 компанија направивши штету од око 300 милиона вера.

Консултант у Мрежи за пословну подршку Драгољуб Рајић

Да би се оваквим пљачкама стало украј добро је да се донесе најављени закон о дисквалификованим бизнисменима, али то неће бити довољно ако се проблем не реши системски и у цео поступак не укључи Пореска управа, каже за “Дневник” консултант у Мрежи за пословну подршку Драгољуб Рајић.

Елем, Агенција за привредне регистре ускоро ће формирати листу дисквалификованих бизнисмена, а да би се овакав списак и направио биће усвојен Закон о привременом ограничењу права обављања привредних и других делатности. Тај нови пропис требало би да заустави праксу да се оснива нова фирма, “чиста” од дугова, када стара више не може да се извуче из проблема. Да се настави пословање, а да за превару нико никада не плати рачун. Закон предвиђа формирање регистра дисквалификованих лица, а регистрација у АПР-у ће бити забрањена власницима, директорима, члановима надзорних и управних одбора - чија фирма има проблем. Према последњем предлогу закона, који је ушао у јавну расправу, регистрација ће бити забрањена уколико стара фирма буде у блокади 120 дана. Тренутно је, иначе, од 335.000 привредних субјеката, њих око 15 одсто у блокади више од 120 дана.

У јединствени регистар, који ће бити јаван, уносиће се мере које донесе суд или органи управе, затим мере уколико је отворен стечајни поступак и подаци о блокади пословног рачуна. Такође, АПР ће одбијати регистрациону пријаву све док су те информације у регистру. - Законодавни оквир у Србији је такав да када неко затвори фирму, а није вам платио, можете

евентуално да га тужите за превару или пријавите то полицији. Резултати таквих покушаја су да у 2,8 одсто случајева неко ко је оштећен може да надокнади штету - каже Рајић. - По том степену добијене одштете Србија се налази на дну европске лествице. Дакле, уколико желимо да у Србији имамо стране инвеститоре и развијемо домаће компаније, морамо да променимо привредни амбијент и заштитимо савесне фирме.

Рајић понавља да је добро да се усвоји најављени закон и преваранти избаце из игре, али напомиње и да оно што је предложено у нацрту није довољно. Јер, појашњава, нове фирме за старе газде-преваранте може формирати и неки њихов радник, даљи рођак или било ко други ко је спреман да за неку новчану надокнаду уђе у мутне игре.

- Да би се спречиле преваре неопходно је да се укључи Пореска управа и то тако што ће пре гашења фирме детаљно проверавати пословање онога ко је поднео захтев - каже Рајић. - Такође, морао би се оставити рок од неколико недеља или месеци од момента подношења захтева до самог одобрења гашења фирме, како би се детаљано проверили сви аспекти пословања - како су настали губици и дугови. А то, по речима нашег саговорника, не може да ради Агенција за привредне регистре, већ једино инспектори Пореске управе.

- Када би Пореска управа проверавала, могла би лако да утврди да ли неко гаси фирму зато што је због пословних разлога запао у проблеме, или му је намера да направи превару. Ако папери показују да неком посао иде лоше а наручио је пре месец дана или пре пола године велику количину робе за велику суму новца, а сада напрасно жели да угаси фирму и дугове остави неплаћене, онда је јасно да је посреди намера да се направи превара.

Тада би инспектори Пореске управе пријаву подносили Тужилаштву, а преваранте би морале да чекају вишегодишње затворске казне и продаја имовине како би се надокнадила штета. То је једини начин да се спречи гашење презадужених фирми и оснивање нових, уз наставак пословања и превара. Ово је, уосталом, и европска пракса: било би боље да не измишљамо топлу воду него да применим оно што се показало ефикасним, поручује је Рајић.

Дејан Урошевић

Зауставити формирање фантомских предузећа

Рајић каже да је суштина у томе да се спречи олако затварање задужених фирми и спречи формирање фантомских компанија, јер једно се надовезује на друго. Фантомске фирме су тзв. перачице пара, а постоји неколико типова. Најпре, то су оне које оснивају власници неке друге већ постојеће фирме, која нагомилава дугове. Власник зато отвара резервну фирму, да би у случају стечаја могао преко ње да настави да ради. "То је последица опште кризе потраживања, јер се годишње седам до 10 одсто дуговања уопште не наплати", каже Рајић. И овај тип је онај о коме говори најављени закон. Међутим, то није све.

Други случај је, каже саговорник „Дневника”, када кроз процес јавних набавки треба извући неки новац из јавних предузећа, где се појављују фирме са измишљеном биографијом које узимају те послове. Рајић напомиње да такве фирме код нас увелико раде, јер је то једно од обележја система у којем влада велика правна несигурност, рокови плаћања се не поштују, привредни спорови трају годинама, а никако ни да се заврши реформа правосудног система. „У таквим условима веома је лако да се појавите и оснујете фирму, да узмете робу и услуге, направите лажне референце и веб сајт, а онда узмете нечији новац кроз робу или услуге које не платите”, упозорио је Рајић.

